
ДО ПИТАННЯ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТТЯ КОРУПЦІЙНОГО КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВOPOPУШЕННЯ В КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ УКРАЇНИ

Олексій ЄРМАК

Згідно з даними статистичних досліджень Індексу сприйняття корупції (The Corruption Perceptions Index) Україна тривалий час залишається у числі країн з найвищими показниками корумпованості. Так, згідно з цим індексом, Україна обійняла у 2010 р. 134 місце серед 178 країн, у 2011 р. – 152 місце зі 182 країн, у 2012 р. – 144 місце зі 174 країн, у 2013 р. – 144 місце зі 177 країн, у 2014 р. – 142 місце зі 175 країн, у 2015 р. – 130 місце зі 168 країн, 2016 р. – 131 місце зі 176 країн, 2017 р. – 130 місце зі 180 країн, 2018 р. – 120 місце зі 180 країн, 2019 р. – 126 місце зі 180 країн, 2020 р. – 117 місце зі 180 країн [1].

Чинний Закон України “Про запобігання корупції” від 14.10.2014 визначає правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні, зміст та порядок застосування превентивних антикорупційних механізмів, правила щодо усунення наслідків корупційних правопорушень [2].

Необхідно зазначити, що чинний Закон про кримінальну відповідальність не містить законодавчого визначення поняття “корупційне кримінальне правопорушення”, а містить лише перелік корупційних кримінальних правопорушень і кримінальних правопорушень, що пов’язані з корупцією. У Примітці до ст. 45 КК України міститься лише перелік корупційних кримінальних правопорушень.

Водночас, відповідно до ст. 1 Закону України “Про запобігання корупції” від 14.10.2014 корупційним правопорушенням визнається діяння, що містить ознаки корупції, вчинене

особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, за яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність. У цій же статті Закону даються визначення понять “корупція” і “неправомірна вигода”. Так, корупція – це використання особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 цього Закону, наданих їй службових повноважень чи пов’язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій ст. 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов’язаних з ними можливостей; неправомірна вигода – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, будь-які інші вигоди нематеріального чи негрошового характеру, які обіцяють, пропонують, надають або одержують без законних на те підстав.

Шляхом системного аналізу вищезазначених норм КК України і Закону України “Про запобігання корупції” корупційним кримінальним правопорушенням слід вважати суспільно небезпечне винне діяння (дія або бездіяльність), передбачене ст. 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 КК, вчинене шляхом зловживання службовим становищем особою, зазначеною у частині першій ст. 3 Закону України “Про запобігання корупції”, а також діяння, передбачені ст. 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368–369-2 КК, вчинені тією ж особою.

Список використаних джерел

1. Transparency International. URL: https://www.transparency.org/news/feature/corruption_perceptions_index (дата звернення: 13.02.2017).

2. Про запобігання корупції : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. Дата оновлення: 05.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18#Text> (дата звернення: 11.09.2021).

3. Кримінальний кодексу України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III. Дата оновлення: 08.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> (дата звернення: 11.09.2021).